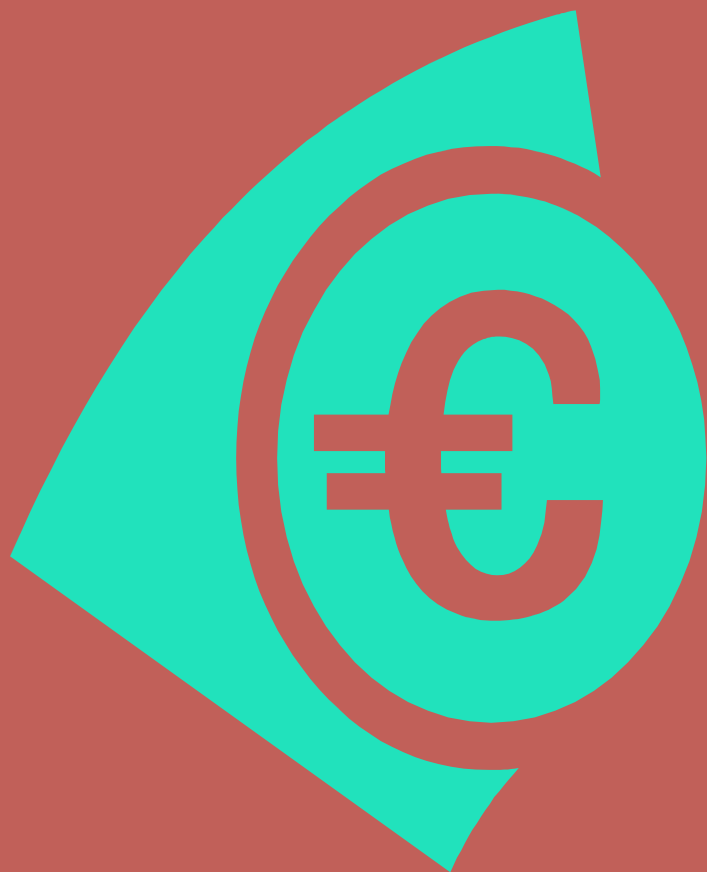

Особености на пазара и регулирането в здравеопазването

проф. Д-р Евгения Делчева

Пазар в здравеопазването

■ Част от икономическата система на здравеопазването , в която се възпроизвеждат отношенията по повод покупко-продажбата на блага

Видове пазари

- Според вида на благата – факторни пазари, пазари на здравни, образователни, социални, културни и др. блага, пазари на задължителни осигуровки
- Според вида на крайния потребител – пазар на потребителски блага, пазар на инвестиционни блага

Видове пазари (прод.)

- Според типа на пазарната структура – монополен, олигополен, монополистична конкуренция
- Според степента на намеса на държавата – свободен и регулиран
- Според доминиращата собственост – частен, обществен и смесен

Провал на свободния пазар в здравеопазването

Изисквания на свободния пазар

- Добре информиран, рационален и независим купувач
- Много независими и конкуриращи се продавачи
- Хомогенен продукт
- Цената се заплаща от потребителя
- Цената се определя от пазара
- Свободен достъп
- Субституция на ресурси

Проблеми в здравеопазването

- Слабо информиран, често нерационален и зависим купувач
- Несъвършени пазарни структури
- Хетерогенен продукт
- Цената често се заплаща от трета страна
- Цените са регулирани
- Административни и капиталови бариери
- Ресурсите са специализирани

Пазарни дефекти

- Информационна асиметрия
- Публични блага и блага с външни ефекти
- Вертикална интеграция
- Несъвършена конкуренция
- Наличие на трета страна, която плаща
- Фундаментално гражданско право

Последици от пазарните дефекти

- Инфлация на обществените разходи
- Непълно покрити потребности
- Превес на лечебните над профилактичните дейности
- Нарастване на неравенството и трудности в достъпа
- Загуба на човешки капитал

Алтернативи на свободния пазар в здравеопазването

- Непазарно публично производство
- Квазипазар (обществена конкуренция)
- Обществени покупки на частни блага
- Трансфер на доходи
- Регулирана общественно-частна конкуренция

Непазарни дефекти

- Бюрократия
- Корупция и черен пазар
- Листи на чакащи
- Незадоволени потребности
- Недоволство у потребителите

Нов мениджмънт в публичния сектор

 Система от пазарно ориентирани подходи за управление на ресурсите и институциите –
Великобритания, Швеция,
Испания

Елементи на новия мениджмънт

- Разбиване на монополите чрез формиране на две страни – продавач и купувач (държава, осиг. Фонд, друг фонд)
- Конкуренция между кандидатите за договор
- Поетапно отчитане на разходите = цена
- Одит на организациите “стойност за пари”

Регулиране на пазарните отношения

- Въздействие на държавата или делегиран от нея орган върху предлагането, търсенето и цените на благата чрез изисквания, норми, критерии, ограничители и др.
- Икономическо и административно
- Пряко и косвено

Според субекта на регулиране:

- Държавно
- Общинско
- От осигурителни фондове
- От съсловни организации
- От организации на потребителите
- Саморегулиране

